

Valsts vides
dienests

Sabiedrisko vides inspektoru tiesības un pienākumi

Jānis Lasmanis

Valsts vides dienesta
Zvejas kontroles departaments

Rīga 2021

Valsts vides
dienests

Zvejniecības likums

20.pants Sadarbība un sabiedrības līdzdalība zivju resursu aizsardzībā un uzraudzībā

(1) Valsts vides dienests zivju resursu aizsardzībā un uzraudzībā Latvijas Republikas iekšējos ūdeņos un jūras piekrastē ir tiesīgs iesaistīt **Valsts vides dienesta pilnvarotas personas - sabiedriskos vides inspektorus.**

(2) Pašvaldība zivju resursu aizsardzībā un uzraudzībā iekšējos ūdeņos, kuri atrodas tās administratīvajā teritorijā, un jūras piekrastes ūdeņos, kuri piegulst tās administratīvajai teritorijai, ir tiesīga iesaistīt **pašvaldības pilnvarotas personas - sabiedriskos vides inspektorus.**

Valsts vides
dienests

(3) Valsts vides dienesta un pašvaldības pilnvarotajām personām - sabiedriskajiem vides inspektoriem - **ir tiesības, neuzsākot administratīvā pārkāpuma procesu, veikt šādas darbības administratīvā pārkāpuma novēršanai:**

1) pārbaudīt ar zivju resursu ieguvi saistītās darbības, tai skaitā ūdenstilpēs un to tiešā tuvumā veikt vietas apskati, pārbaudīt dokumentus, zivju ieguves rīkus un lomu un veikt mantu apskati;

2) izcelt nelikumīgos zivju ieguves rīkus un atbilstoši šā likuma 18. panta pirmajā un otrajā daļā noteiktajai institūciju un amatpersonu kompetencei nodot tos lēmumu pieņemšanai atbilstoši šā likuma 19. panta sestajai daļai.

Valsts vides
dienests

20.panta 4.daļa

4) Par veiktajām uzraudzības darbībām Valsts vides dienesta un pašvaldības pilnvarotās personas — sabiedriskie vides inspektori — sastāda dokumentus (*Makšķerēšanas, vēžošanas, zemūdens medību/ zvejas vietā konstatētā pārkāpuma ziņojums*), kuros ietver konstatētos faktus par zivju ieguvi regulējošo normatīvo aktu pārkāpumu, nelikumīgi izmantotajiem zivju ieguves rīkiem un nelikumīgi iegūtajām zivīm, un iesniedz attiecīgos dokumentus šā likuma 18. panta pirmajā un otrajā daļā norādītajai institūcijai vai amatpersonai atbilstoši to kompetencei.

Valsts vides
dienests

Sabiedriskajam vides inspektoram nav tiesību uzsākt administratīvā pārkāpuma procesu.

SVI var veikt atsevišķas administratīvā pārkāpuma procesam pakārtotas darbības:

- Noteikumu ievērošanas kontrole;
- Administratīvā pārkāpuma izdarīšanas pierādījumu ieguve.

Valsts vides
dienests

Ministru kabineta 2020. gada 2. septembra noteikumi Nr. 552 Sabiedriskā vides inspektora statusa piešķiršanas un anulēšanas kārtība.

Sabiedriskais vides inspektors iesaistās zivju resursu aizsardzībā un uzraudzībā atbilstoši Zvejniecības likuma 20. pantā tam piešķirtajām tiesībām un ievērojot uzraugošās dienesta struktūrvienības vai uzraugošās pašvaldības norādījumus.

Sabiedriskais vides inspektors piedalās pārbaudēs pēc valsts vides inspektora vai pašvaldības aicinājuma sniegt palīdzību atbilstoši zivju resursu aizsardzību un izmantošanu reglamentējošajos normatīvajos aktos noteiktajiem pienākumiem, veicot tehniskus vai organizatoriskus uzdevumus, kā arī zivju resursu aizsardzības un uzraudzības pasākumus.

Valsts vides
dienests

Veicot zivju resursu aizsardzību un uzraudzību patstāvīgi vai kopā ar citām Zvejniecības likuma 18. pantā minēto institūciju amatpersonām, sabiedriskais vides inspektors pirms pārbaudes uzsākšanas elektroniski informē uzraugošo dienesta struktūrvienību vai uzraugošo pašvaldību.

Sabiedriskais vides inspektors nekavējoties informē uzraugošo dienesta struktūrvienību vai uzraugošo pašvaldību par konstatētajiem pārkāpumiem, neatliekamajos gadījumos, cik iespējams, patstāvīgi veic darbības pārkāpumu novēršanai un pārtraukšanai, iespēju robežās ar tehniskiem līdzekļiem (foto, video) fiksējot pārkāpuma izdarīšanu un personas, kas izdarījušas pārkāpumu.

Pārbaudot ar zivju resursu ieguvi saistītās darbības, sabiedriskais vides inspektors uzrāda sabiedriskā vides inspektora apliecību un nosauc savu vārdu un uzvārdu.

Valsts vides
dienests

Veicot ūdenstilpes un tās tiešā tuvumā esošo vietu apskati, dokumentu pārbaudi, zivju ieguves rīku, lomu vai mantu apskati u.c. kontroles darbības, sabiedriskais vides inspektors ievēro ētikas normas.

Veicot kontroli pārbaudāmā persona ir jāsvaicina un jāstādās priekšā tādā veidā tiek veicināta anonimitātes izzūšana un rada vienlīdzības izjūtu, kas ir svarīgi «agresijas amortizatori».

Attiecības ar pārbaudāmām personām jāveido diferencēti, piemēram ne viss, kas ir pieņemams vecākām personām ir pieņemamas jaunietim.

Nepieļaut naidīgu vai augstprātīgu rīcību, būt atklātam, neitrālam, informē ne tikai tad, ja to kategoriski lūdz.

Prettiesisko rīcību vajag aprakstīt nevis vērtēt (*var neitrāli konstatēt - Jūs esat izmantojis par diviem makšķerēšanas rīkiem vairāk, nevis Jūs esat pavisam bezkaunīgs makšķernieks*).

Valsts vides
dienests

Sabiedriskais vides inspektors aizpilda dienesta noteikta parauga pārskatu par savu darbību zivju resursu aizsardzībā un uzraudzībā. Pārskatu iesniedz uzraugošajā dienesta struktūrvienībā vai uzraugošajā pašvaldībā, ja sabiedriskais vides inspektors darbojas attiecīgās pašvaldības administratīvajā teritorijā vai tai piegulošajos jūras piekrastes ūdeņos.

Valsts vides
dienests

30. pants. Administratīvie pārkāpumi zivju resursu aizsardzības un izmantošanas jomā

(1) Par makšķerēšanas, vēžošanas un zemūdens medību noteikumu vai licencētās makšķerēšanas, vēžošanas un zemūdens medību noteikumu pārkāpšanu piemēro brīdinājumu vai naudas sodu no trim līdz septiņdesmit naudas soda vienībām, aizliedzot izmantot makšķerēšanas, vēžošanas un zemūdens medību tiesības uz laiku līdz vienam gadam vai bez tā.

(5) Par zvejas noteikumu pārkāpšanu iekšējos ūdeņos piemēro naudas sodu fiziskajai personai no sešām līdz simt četrdesmit naudas soda vienībām, bet juridiskajai personai — no sešām līdz astoņsimt sešdesmit naudas soda vienībām, aizliedzot izmantot zvejas tiesības uz laiku līdz diviem gadiem vai bez tā.

Valsts vides
dienests

(6) Par zveju iekšējos ūdeņos bez attiecīgas atļaujas un par zveju aizliegtā vietā vai laikā, kā arī par zveju ar aizliegtiem rīkiem vai paņēmieniem piemēro naudas sodu fiziskajai personai no piecdesmit sešām līdz simt četrdesmit naudas soda vienībām, bet juridiskajai personai — no simt četrdesmit līdz astoņsimt sešdesmit naudas soda vienībām, aizliedzot izmantot zvejas tiesības uz laiku līdz diviem gadiem vai bez tā.

(7) Par zvejas noteikumu pārkāpšanu teritoriālajos ūdeņos, (**piekrastē**) piemēro naudas sodu fiziskajai personai no sešām līdz simt četrdesmit naudas soda vienībām, bet juridiskajai personai — no divdesmit astoņām līdz divtūkstoš astoņsimt naudas soda vienībām, aizliedzot izmantot zvejas tiesības uz laiku līdz diviem gadiem vai bez tā.

Valsts vides
dienests

(8) Par zveju teritoriālajos ūdeņos, bez attiecīgas atļaujas, par zveju aizliegtā vietā vai laikā, kā arī par zveju ar aizliegtiem rīkiem vai paņēmieniem piemēro naudas sodu fiziskajai personai no divdesmit sešām līdz simt četrdesmit naudas soda vienībām, bet juridiskajai personai — no divsimt astoņdesmit līdz divtūkstoš astoņsimt naudas soda vienībām, aizliedzot izmantot zvejas tiesības uz laiku līdz diviem gadiem vai bez tā.

Valsts vides
dienests

Smagi pārkāpumi.

- . pārkāpums izdarīts, veicot zivju ieguvu aizliegtā laikā, aizliegtā vietā, vai bez attiecīgas atļaujas (licences);
- . zveja veikta ar neatļautiem rīkiem un neatļautā veidā, kā arī izmantojot tādus zvejas rīkus un zvejas veidus, kas nav ierakstīti zvejas atļaujā (licencē);
- . izdarīts atkārtots pārkāpums vai iepriekšējais pārkāpums nav novērsts.

Valsts vides
dienests

Sabiedriskie vides inspektori ir tiesīgi veikt zvejas kontroli tikai dabiskās ūdenstilpēs vai to uzpludinājumos, kā arī citās ūdenstilpēs, ja tajās ir noteikts kāds no licencētās zivju ieguves veidiem.

Valsts vides dienests

Paldies par uzmanību!

Jānis Lasmanis

VVD Zvejas kontroles departamenta IŪKD vadītājs

janis.lasmanis@vvd.gov.lv